

Orientering til Landsstyret om Finansudvalgets beslutning onsdag den 28. maj 2008 - Sag nr.

01.31.06/08-00336 (Landsstyreformandsbeslutning nr. 299 den 23. maj 2008)

Merbevilling til efterskoleophold 2008/2009

Landsstyret **indstiller,**

at det fremsendte bidrag til tekstanmærkning for hovedkonto 40.01.08 Efterskoler godkendes
at bevillingen på hovedkonto 40.01.08 Sektorprogram for uddannelse og den ekstraordinære uddannelsesindsats forhøjes med 11.476.000 kr.

at bevillingen på hovedkonto 40.10.12 Efterskoler reduceres med 930.000 kr.

at bevillingen på hovedkonto 61.01.04 Sektorprogram for uddannelse og den ekstraordinære uddannelsesindsats reduceres med 10.546.000 kr.

Finansudvalgets bemærkninger

Landsstyret søger i denne sag om en tillægsbevilling m.h.p. at oprette midlertidige efterskoler i Maniitsoq, Kangerlussuaq og Sisimiut. Der påregnes hermed skabt 174 efterskolepladser i skoleåret 2008/2009. Hermed søger Landsstyret delvis at afhjælpe, at 290 elever, der ellers lever op til kravene, har fået afslag på efterskoleophold i 2008/2009.

Baggrunden for det store antal afslag på efterskoleophold skal findes i, at to ungdomsårgange forlader folkeskolen samtidigt ved udgangen af skoleåret 2007/2008. Og mod Landsstyrets forventning har disse i vidt omfang ønsket at fortsætte deres uddannelsesforløb på efterskole frem for indenfor erhvervspraktik. Udvalget skal i denne forbindelse minde om det anførte vedr. denne problemstilling i Udvalgets betænkning til 2. behandlingen af Finanslovsforslaget for 2008:

¿ Den dobbelte folkeskoleårgang i 2008

I 2008 forlader 2 årgange folkeskolen samtidig p.b.a. indførelsen af Atuarfitalak - Den gode Skole. Dette vil belaste den øvrige del af uddannelsessystemet med et ekstraordinært stort behov for uddannelsespladser og praktikpladser m.v. For Grønlands Hjemmestyre er udfordringen på den på den ene side at sikre, at den fornødne kapacitet er til rådighed, således at dele af dobbeltårgangen ikke afskæres fra at komme videre i uddannelsessystemet på grund af kapacitetsmangel, og på den anden side at sikre, at dobbeltårgangen ikke bruges som løftestang til kapacitets- og bygningsudvidelser, som der ikke vil være brug for længere, når 2008-årgangen er kommet igennem uddannelsessystemet.

Finansudvalget har gentagne gange tilskyndet Landsstyret til at fremme planlægningen på dette område. Og Udvalget har igennem flere år stillet adskillige spørgsmål til Landsstyret vedr. problematikken.

Det er afgørende nødvendigt, at bevillingerne, der afsættes på Finansloven for 2008 til uddannelsesområdet på aktivitetsområderne 40, 62 og 84, er tilstrækkelige til at imødekomme behovene. Men endnu mere afgørende er det, at der i god tid er gjort et grundigt forarbejde og lagt planer for uddannelsesinstitutionerne. Det gælder naturligvis ikke mindst egentlige bygningsudvidelser, som i sagens natur ikke kan forceres nævneværdigt uden store omkostninger.

Udvalget skrev vedr. denne problematik således i Udvalgets betænkning til 2. behandlingen af FFL2006-II:

¿¿ Udvalget skal ¿ ikke undlade at bemærke, at Landsstyreområdet senesti FFL07 skal have indarbejdet klare udgiftsoverslag for udgifterne ved den dobbelte årgang, der forlader folkeskolen i 2008, på alle hovedkonti. Udvalget skal allerede nu gøre klart, at det ikke forventer at modtage tillægsbevillingsansøgninger vedr. uforudsete bevillingsbehov vedr. den dobbelte folkeskoleårgang i løbet af de kommende år.¿

I løbet af efteråret 2007 har Udvalget imidlertid været nødsaget til at godkende flere tillægsbevillingsansøgninger, der havde direkte sammenhæng med den dobbelte årgang. Dette giver Udvalget fornyet anledning til uro for, om Landsstyrets planlægning har haft den fornødne fremdrift.

¿

En yderligere problemstilling, der har relation til denne sag, vedrører den årgang af unge, som er født omkring 1992. Der er tale om en ungdomsårgang, som kun i en begrænset del af deres skoletid har fulgt Atuarfitalak-ordningen. Alligevel har man for denne årgang skåret et skoleår væk i fh.t. den tidligere gældende skoleordning. Det betyder i realiteten, at denne årgang skal leve op til de samme faglige krav som såvel ældre som yngre årgange, der har fulgt et mere helstøbt undervisningsforløb.

Til denne ungdomsårgang synes der desværre ikke at være taget de fornødne hensyn. Ganske vist er der foreslået afsat ekstra midler til efterskoleophold i Danmark fra 2008, men en egentlig overgangsordning for denne særlige årgang er tilsyneladende ikke fundet fornøden.

Det er Finansudvalgets samlede vurdering af hele 2008-problematikken, at der består en væsentlig risiko for, at dele af de to ungdomsårgange, som forlader folkeskolen i august 2008, vil blive tabt for uddannelsessystemet. I særlig fare er i sagens natur den mest ressourcetsvage del af ungdomsårgangene. Det er samtidig denne andel af de unge, som det bliver sværest senere at få tilbage i uddannelsessystemet.

Det bemærkes med særlig alvor, at de menneskelige og økonomiske omkostninger ved den manglende planlægning kan blive betragtelige. Finansudvalget finder, at dette bør have Landstingets og Landsstyrets særskilte bevågenhed. ¿ (Citat slut)

Det kan principielt overvejes, hvorvidt den ekstraordinært store søgning til efterskolerne i virkeligheden er et udtryk for, at den berørte 1992-ungdomsårgang på sin egen vis skaber en overgangsordning efter årgangens delvise Atuarfitsialakforløb. Men uanset baggrunden for den store søgning finder Udvalget på baggrund af det ovenfor citerede, at det grundlæggende er glædeligt, at Landsstyret nu reelt gør en indsats for at øge antallet af efterskolepladser. Udvalget finder dog også, at indsatsen kommer for sent. Udvalget har naturligvis forståelse for, at forberedelsen af den midlertidige efterskoleordning har krævet en ivs sagsbehandlingstid. Men da Udvalget jo allerede senest i efteråret 2007 advarede Landsstyret om, at der med stor sandsynlighed var et udækket behov for netop 1992-årgangen, finder Udvalget, at der burde have været forberedt tiltag på et tidligere tidspunkt, end det er tilfældet.

Landsstyret anmoder i ansøgningen endvidere Finansudvalget om at godkende nedenstående tekstanmærkning med bemærkning:

¿ ¿ Til formålskonto 40.10.12 Efterskoler

Landsstyret bemyndiges til, at de midler, der er afsat til efterskoler i Danmark, også anvendes til tilskud til ud- og hjemrejse for elever ved de grønlandske efterskoler efter de samme regler, der gælder for grønlandske elevers ud- og hjemrejse til danske efterskoler. ¿

Bemærkninger til tekstanmærkningen

Som følge af etablering af midlertidige efterskoler i Grønland gives Landsstyret en bemyndigelse til, at midler, der var afsat til rejser til efterskoler i Danmark, også kan anvendes til tilskud til rejser til efterskoleophold i Grønland.

Der forberedes et forslag om en egentlig lov om grønlandske efterskoler til forelæggelse på Landstingets efterårssamling 2008.

Teksten i hovedkonto 40.10.12 tilrettes i overensstemmelse med dette.

Tekstanmærkningen er ny i forhold til FL 2008. ¿

Udvalget anser umiddelbart denne tekstanmærkning som acceptabel.

Udvalget skal afsluttende bemærke, at nærværende bevillingsansøgning ikke fuldt ud lever op til standarder, som Udvalget normalt forventer af ansøgninger om nye bevillinger. Den korrekte forståelse af ansøgningen har således fordret et egentligt administrativt udredningsarbejde, hvilket Udvalget finder ganske uhensigtsmæssigt. Udvalget anser imidlertid, at denne ansøgning bør behandles med størst mulig hast, hvorfor denne fremgangsmåde har været nødvendig. Udvalget skal dog **henstille**, at bevillingsansøgninger til Finansudvalget fremover i højere grad kvalitetssikres, således at ansøgningen er umiddelbart forståelig for læserne.

Udvalget skal samtidig **henstille**, at der løbende tilgår Udvalget oplysninger om processen omkring etablering af de nye midlertidige efterskoler. Udvalget ønsker særligt at modtage oplysninger om, hvorvidt aktiviteten på området afholdes indenfor de rammer, som er udmeldt i nærværende ansøgning til Finansudvalget.

Finansudvalgets beslutning

Finansudvalget **godkender** med den ovenfor anførte forståelse indstillingerne fra Landsstyret.

Med venlig hilsen

Augusta Salling

Formand for Finansudvalget